

*Рибальченко А.М.
асистент кафедри селекції, насінництва і генетики
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Агропромисловий комплекс України відіграє визначальну роль у забезпеченні продовольчої безпеки суспільства, яка є однією з основних умов стійкості і незалежності держави. Стабільність його розвитку залежить від ефективності діяльності нових організаційно-правових структур в аграрному секторі економіки, що вимагає вироблення таких теоретико-методологічних і практичних положень, які були б спрямовані в першу чергу на збільшення виробництва конкурентоспроможної продукції сільського господарства [1].

Подальше формування і розвиток підприємництва в сільському господарстві, як структуроутворюючого елементу ринкової економіки, набуває особливого значення. До підприємницьких структур належать суб'єкти малого бізнесу, зокрема, особисті господарства громадян, фермерські господарства, колективні сільськогосподарські підприємства (спілки селян, кооперативи, акціонерні об'єднання), приватно-орендні формування, державні підприємства.

Сучасний стан сільського господарства дає можливість передбачати у розвитку фермерства один із шляхів його майбутнього перспективного розвитку. Активна динаміка економічних та політичних змін, що відбуваються в українському суспільстві вимагає активної та адекватної реакції. Зусилля мають бути направлені на мінімізацію негативних впливів на економіку суспільства та корисності від поглиблення економічної інтеграції [2].

Дослідження сучасного стану розвитку фермерства частково прослідкувати через його роль і місце у валовому виробництві сільськогосподарської продукції [3]. Обсяги виробництва фермерськими господарствами України протягом останніх років коливаються в межах 10-14% загальних виробничих обсягів сільськогосподарських підприємств, а темпи нарощування виробництва рослинницької продукції є порівняно вищими відносно інших форм господарювання [4]. Фермерські господарства мають різні напрями спеціалізації, проте більшість з них займається вирощуванням зернових та олійних культур (табл. 1).

Фермерські господарства, у власності яких є земельні ділянки, надані їм для ведення фермерського господарства відповідно до закону, зобов'язані: забезпечувати використання земельних ділянок за їх цільовим призначенням; додержуватися вимог законодавства про охорону довкілля; сплачувати податки та збори; не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів; не допускати зниження родючості ґрунтів та зберігати інші корисні властивості землі; дотримуватися санітарних, екологічних та інших

вимог щодо якості продукції; дотримуватися правил добросусідства та встановлених обмежень у використанні земель.

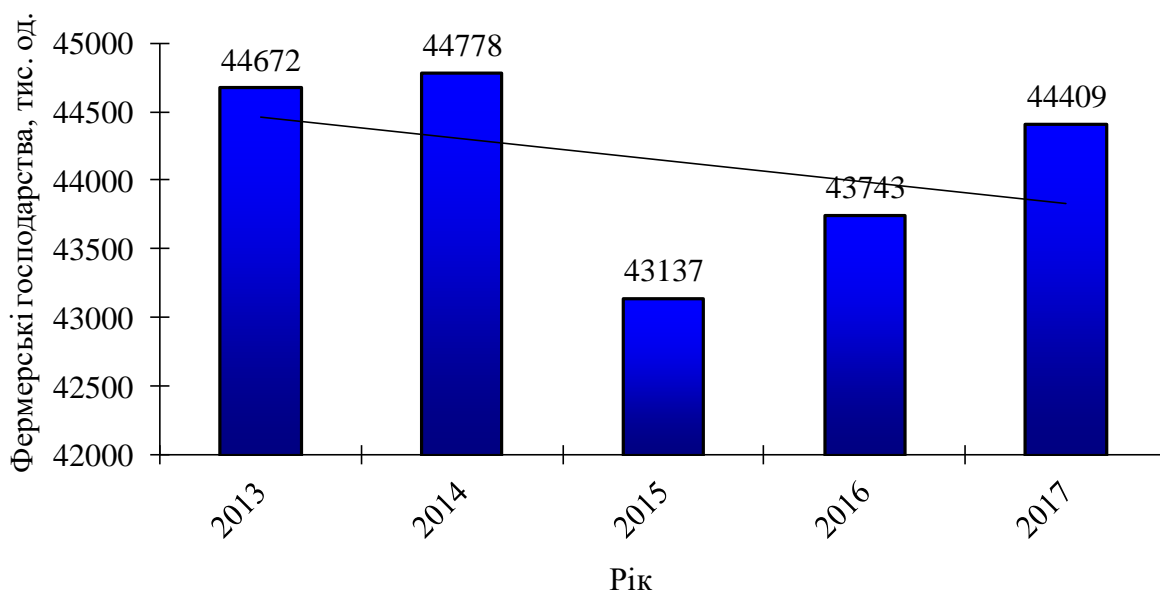
Таблиця 1 – Динаміка виробництва сільськогосподарських культур за категоріями господарств в Україні у 2017 році, (тис. т)

Виробництво с.-г. культур за категоріями господарств	Сільськогосподарські підприємства	Фермерські господарства
Зернові і зернобобові	47905	8686
Буряк цукровий	14227	1105
Соняшник	10597	2365
Картопля	429	107
Овочеві культури	1344	272
Плодові та ягідні культури	334	76
Виноград	240	13

Джерело: Статистичний щорічник України за 2017 рік, с. 312

Фермерське господарство самостійно визначає напрями своєї діяльності, спеціалізацію, організує виробництво сільськогосподарської продукції, її переробку та реалізацію, на власний розсуд та ризик підбирає партнерів з економічних зв'язків у всіх сферах діяльності, у тому числі іноземних. Фермерське господарство як юридична особа веде бухгалтерський облік що дозволяє визначити фінансовий результат, здійснювати розрахунки з бюджетом та складати звітність [5].

Згідно даних Держстатистики України [6], з 2013 по 2017 рік що не існує позитивної динаміки у показниках розвитку фермерського господарства (рис. 1).

*Рис. 1 – Динаміка кількості фермерських господарств в Україні, 2013-2017 рр.
Джерело: Статистичний щорічник України за 2017 рік, с. 245*

Розроблена кабінетом Міністрів України «Концепція розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки», виділення на це 1 млрд. грн у 2018 році засвідчує розуміння українського уряду незадовільного стану розвитку фермерства в країні та його ролі у збереженні агроєкосистеми та сільських територій держави [7].

Основними проблемами розвитку фермерського господарства України є відставання від сучасних тенденцій запровадження інноваційних технологій ведення сільського господарства. Потужний розвиток фермерських господарств доцільно проводити в таких напрямках:

- формування власного ринку збуту для того аби конкурувати з агрохолдингами на аграрному ринку;
- впроваджувати інноваційні технології виробництва сільськогосподарської продукції;
- реалізація інвестиційних проектів із придбання сільськогосподарської техніки на умовах лізингу;
- спрямування частини інвестицій на розвиток технологічної та виробничої інфраструктури;
- збільшення обсягів прямого інвестування фермерських господарств за рахунок власних коштів і позик;
- дотації на впровадження новацій у сільськогосподарському виробництві;
- виробництво екологічно чистої продукції та її переробки на місцях;
- запровадження пільг у оподаткуванні та кредитуванні для фермерських господарств, які підвищують кваліфікацію, ефективно використовують виробничі ресурси, впроваджують ресурсозберігаючі технології [8].

Отже, для розвитку фермерства є визначені умови організації, діяльності, функціонування, науково-обґрунтовані напрямки виробництва, законодавча база, нормативно-правове регулювання. Вирішення ряду актуальних питань забезпечить успішне функціонування фермерських господарств в Україні.

Список використаних джерел

1. Варцаба В.І. Розвиток і підтримка малого бізнесу в регіоні. Науковий вісник Ужгородського університету. Вип. 15. Ужгород, 2005. С.75-78.
2. Полятикіна Л.І., Кадацька А.М. Стагн та перспективи розвитку фермерських господарств в Україні. Інноваційна економіка. 2016. № 1-2. С. 43-47.
3. Стрижак А.М. Сучасний стан та перспективи розвитку виробництва насіння сої в Україні. Таврійський науковий вісник. 2018. Вип. № 99. С. 141-147.
4. Півторак В.С. Перспективи розвитку фермерства як провідної форми малого підприємництва в Україні. Ефективна економіка. 2014. № 2. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2794>

5. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06. 2003 № 973. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-15>

6. Статистичний щорічник України за 2017 рік. Статистичний збірник. За ред. І.Є. Вернера. К., 2018. 541 с.

7. Концепція розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки: розпорядження кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 664-р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/664-2017-%D1%80/print>

8. Ожелевська Т.С., Поплавський В.Й. Фермерство в Україні: перспективи розвитку. Молодий вчений. 2018. № 1 (53). С. 942-948.

Романченко Ю. О., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна

ЄДИНИЙ ПОДАТОК У СФЕРІ ТУРИЗМУ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Суб'єкти туристичного бізнесу розподіляються на туристичних операторів, туристичних агентів та інших суб'єктів підприємницької діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення, харчування, а також екскурсії, розважальні та інші види туристичних послуг.

Туристичні агенти - юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на турагентську діяльність [1].

Всі суб'єкти туристичної діяльності, незважаючи на те, який вид туризму вони представляють, ведуть бухгалтерський облік, зобов'язані сплачувати податки та обов'язкові платежі до бюджету. З огляду на це, застосування спрощеної системи оподаткування підприємствами туристичного бізнесу не виникає сумніву.

Туристичними операторами можуть бути тільки юридичні особи. Тобто без альтернатив буде обрана III група єдиного податку, яка передбачає дуже лояльні умови. Проте необхідно враховувати одне ключове обмеження - обсягу одержуваного доходу протягом календарного року не повинен перевищувати 5 млн грн відповідно до пп. 3 п. 291.4 ПКУ [2].

В січні 2020 р. депутатами ВРУ було підтримано пропозицію внести зміни до спрощеної системи оподаткування та збільшити об'єм доходу зокрема для III групи до 7 млн грн [3].